

6. Økonomisk Statistik

Den økonomiske statistik omfatter udover nationalregnskabet tillige statistik over betalingsbalancen, de offentlige finanser og kreditmarkedet, prisstatistik, forbrugsundersøgelse, udenrigshandelsstatistik samt økonomiske modeller og international rådgivning.

6.1 Ressourcer

I 2005 vil der være 139,6 årsværk til rådighed i Økonomisk Statistik, og egne indtægter vil beløbe sig til 14,7 mio. kr., jf. *tabel 6.1*. 117,8 årsværk finansieres af finanslovsbevillingen, medens 21,8 årsværk finansieres af egne indtægter.

Tabel 6.1 Økonomisk Statistik.
Årsværkene og deres forventede finansiering i 2005

	Årsværk	Egne indtægter mio. kr.
Finansloven	117,8	•
Brugerbetaling i alt	21,8	
Heraf:		
Finansieringstilskud ¹	11,7	6,9
Publikationssalg	0,5	0,3
Indtægtsdækket virksomhed	9,6	7,5
I alt	139,6	14,7

¹ Inkl. koncernprojekter.

127,5 årsværk anvendes til udarbejdelse af statistikprogrammet, mens 9,6 årsværk anvendes til udarbejdelse af betalte serviceopgaver, jf. *tabel 6.2*.

Tabel 6.2 Økonomisk Statistik.
Årsværkene fordelt på opgavetyper og deres finansiering 2005

Opgavetyper	Årsværk finansieret af		I alt
	Finans- loven	Brugerne	
Lovpligtig statistik	109,3	6,7	116,0
Øvrig statistik	6,0	5,5	11,5
Infrastruktur	2,5	-	2,5
Serviceopgaver	•	9,6	9,6
Årsværk i alt	117,8	21,8	139,6

Tabel 6.3 Økonomisk Statistik. Ressourcer og lovgivning pr. 1. januar 2005

	Årsværk 2005	EU- lovgiv- ning ¹	Dansk lovgiv- ning ¹	Finan- sierungs- tilskud ²
Økonomisk Statistik i alt	139,6			
216. Afdelingsdirektøren (INFRA)	2,5			
216 Afdelingsdirektøren	1,5			
216 International rådgivning	1,0			
06. Nationalregnskab (STATISTIK)	25,2			
061. Årligt nationalregnskab	12,7	ja		ja
062. Kvartalsvis nationalregnskab	4,8	ja		
064. "Grønt nationalregnskab" og input-output	4,1	ja		ja
065. Kapitalapparat og formuer	3,6	ja		
24 Betalingsbalance (STATISTIK)	12,1			
241. Betalingsbalance	12,1	ja		
05. Offentlige Finanser (STATISTIK)	31,6			
051. Offentlige finanser generelt	17,5	ja		ja
052. Kommunale regnskaber og budgetter	3,6	ja		ja
053. Regnskaber for offentlige virksomheder	3,0	ja		
054. Kreditmarked	2,0	ja		
055. Finansielle konti og FISIM	4,5	ja		
056. EU's egne indtægter	1,0	ja		ja
12. Priser og Forbrug (STATISTIK)	19,1			
121. Prisstatistik	15,3	ja	ja	ja
122. Ejendomssalg og tvangsauktioner	0,4			ja
123. Forbrugsundersøgelsen	3,4	ja		
02. Udenrigshandel (STATISTIK)	32,5			
021. Udenrigshandel	32,5	ja		ja
20. Økonomiske Modeller (STATISTIK)	7,1			
201. ADAM-modellen	7,1		ja	ja
202. Miljømodeller (EMMA mv.)	0,0			
19. International Rådgivning (IDV)	5,7			
191. Egne medarbejdere	3,0			
192. Indlån fra andre kontorer	2,7			
33. Kundecenter 3 (IDV)	3,8			
331. Serviceopgaver udført af 6. kt.	0,4			
332. Serviceopgaver udført af 5. kt.	0,4			
333. Serviceopgaver udført af 12. kt.	0,7			
334. Serviceopgaver udført af 2. kt.	1,5			
335. Serviceopgaver udført af 20. kt.	0,8			
336. Serviceopgaver udført af 24. kt.	0,0			

Anm. STATISTIK = Statistikprogrammet. IDV = Indtægtsdækket virksomhed. De anførte årsværk vedrørende IDV er kun de direkte udførende årsværk. INFRA = Infrastruktur.

¹ Se specifikationen i bilag 2. ² Se specifikationen i bilag 3.

6.2 EU-samarbejdet

Større krav til EU-statistikken

Som det fremgår af *tabel 6.3*, er den generelle økonomiske statistik på næsten alle områder omfattet af EU-lovgivning. Dette må ses på baggrund af den centrale rolle, som disse statistikker indtager både i relation til den generelle beskrivelse af den økonomiske udvikling i EU og en række mere specifikke administrative anvendelser i forbindelse med EU's egne indtægter. Tilsvarende for overvågningen af landenes opfyldelse af konvergensprogrammerne iht. proceduren om de uforholdsmæssigt store underskud (EDP). På denne baggrund stilles der stadig stigende krav til statistikkenes kvalitet på disse områder.

ØMU-handlingsplan

ECOFIN-rådet godkendte i 1999 en rapport om informationsbehovet i ØMU'ens tredje fase. Opfyldelsen af de handlingsplaner, der blev udarbejdet i tilknytning hertil, er blevet vurderet i en række fremskridtsrapporter. Således blev den seneste rapport forelagt for ECOFIN i juni 2004. Danmarks Statistik har kunnet leve op til den afgivne handlingsplan, som bl.a. omfatter en række af de nedenfor omtalte områder.

Sideløbende med gennemførelsen af handlingsplanerne har ECOFIN-rådet i december 2002 godkendt en rapport om målsætninger for udbygning og fremskyndelse af en række vigtige statistikker og indikatorer for den økonomiske udvikling i EU, herunder Euro-området (Principal European Economic Indicators, PEEIs). Desuden vedtog ECOFIN-rådet i februar 2003 en kodeks for god praksis for indberetning af data til proceduren om uforholdsmæssigt store underskud, og i den forbindelse støttedes ønsket om udvidet og hyppigere indberetning. Forbedringerne forventes gennemført efter planen inden udgangen af 2005.

Nye manualer på vej

En opdatering af de internationale manualer for nationalregnskab og betalingsbalance er blevet sat i værk. Danmarks Statistik deltager aktivt i denne proces. Arbejdet med opdateringerne, som vil tage flere år, vil senere blive fulgt op med ændringer i EU's forordninger, retningslinier mv. på disse områder og deraf følgende ændringer i de pågældende statistikker.

Nationalregnskabsrelaterede statistikker

Årlige nationalregnskaber

Foreløbige nationalregnskabstal for 2004 offentliggøres første gang i slutningen af februar 2005. I juni 2005 offentliggøres endelige tal for

2001 og foreløbige tal for årene 2002-2004 - alle i datarevideret form, jf. nedenfor. Endeligt regnskab for året 2002 samt reviderede tal for 2003 og 2004 offentliggøres ved udgangen af 2005.

<i>BNI-indberetning til EU</i>	I juli 2004 udtog EU-kommissionen fem forbehold for Danmarks nationalregnskabsopgørelse og dermed BNI-opgørelsen til brug for EU's egne indtægter. Ændringer, der tager højde for fire af forbeholdene, følger af metode- og datarevisionen, jf. nedenfor, og resultaterne vil indgå i BNI-indberetningen i september 2005. Udover BNI-indberetningen påbegyndes i 2005 arbejdet med en revideret udgave af BNI-dokumentationen (<i>Nationalregnskab – kilder og metoder</i>), således at den giver en ajourført fremstilling af nationalregnskabets kilder og metoder efter datarevisionen.
<i>5-års undersøgelser af det offentlige vare- og tjenestekøb</i>	Det femte forbehold for den danske BNI-opgørelse vedrører behovet for en ajourføring af de statistikbaserede opgørelser af omkostningsstrukturen i en række erhverv – særligt i de offentlige ikke-markedsmæssige aktiviteter. Der påbegyndes i 2005 rullende 5-års undersøgelser inden for offentlig forvaltning og service, idet der hvert år spørges om omkostningsstrukturen inden for delområder, således at hele området er dækket efter 5 år. Oplysningerne indarbejdes løbende i nationalregnskabet. På baggrund af påbegyndelsen af dette arbejde forventes forbeholdet hævet i 2006.
<i>Dokumentation af EDP-indberetningen</i>	Som led i udvidelsen af indberetningerne i forbindelse med EDP-proceduren kræves der nu en langt mere detaljeret indberetning herunder udarbejdelse af en omfattende dokumentation, der løbende skal holdes opdateret.
<i>Kvartalsvise offentlige gældsoplysninger</i>	En Parlaments- og Rådsforordning om kvartalsvis indberetning af data vedrørende den offentlige gæld blev vedtaget i 2004. Formålet er at styrke datagrundlaget i forbindelse med proceduren om uforholdsmæssigt store underskud, der bl.a. er baseret på årlige opgørelser af den offentlige gæld (ØMU-gælden).
<i>Fremskyndelse af årlige finansielle konti</i>	I forbindelse med udløbet af den danske undtagelse fra de gældende tidsfrister for indberetning af de årlige finansielle konti i 2005 skal der udvikles et nyt system til fremskyndelse af opgørelsen af kontiene. Fremskyndelsen betyder, at indberetningen af de årlige finansielle konti skal finde sted senest 9 måneder efter årets udløb, mens den nuværende frist er 13 måneder. Fremskyndelsen, der gælder hele det finansielle kontosystem med en detaljeringsgrad svarende til de hidtidige opgørelser, må baseres på et nyt kildemateriale. I 2005 vil der således blive offentliggjort foreløbige finansielle konti for perioden

2002-2004. Samtidig vil der som følge af metode- og datarevisionen af nationalregnskabet blive offentliggjort reviderede opgørelser for 1995-2001.

Rente-marginalen I 2004 er arbejdet med opstilling af et system til beregning af sektor- og erhvervsfordelte rentemarginaler (FISIM) afsluttet. Beregningerne er ført tilbage til 1966 for så vidt angår branchefordelingerne. Data indarbejdes i nationalregnskabet til offentliggørelse i juniversionen 2005.

Kapital-apparat Tal for kapitalapparatet frem til primo 2005 samt forbrug af fast real-kapital til og med 2004 vil blive offentliggjort i 2005. Endvidere offentliggøres i 2005 tal for værdien af husholdningernes beholdning af varige forbrugsgoder frem til primo 2005.

Input-output I 2005 opstilles der input-output tabeller for årene 2001 og 2002. I forbindelse med datarevisionen, jf. afsnit 6.3, vil tabellerne for tidligere år blive genberegnet.

Metode- og datarevision af nationalregnskabet I forbindelse med offentliggørelsen af majversionen for de offentlige finanser og nationalregnskabs juni-version i 2005 vil der blive indarbejdet nogle definatoriske ændringer af opgørelserne for at opfylde de senere års ændringer i forordningen om det europæiske nationalregnskabssystem (ENS). Den mest betydende er den ovenfor nævnte indførelse af en ændret behandling af rentemarginalen (FISIM). Ved samme lejlighed vil der blive gennemført datarevisioner på områder, hvor der foreligger ny primærstatistik eller ny viden i øvrigt. Endvidere vil basisåret for fastprisberegningerne blive ændret til 2000; samtidig vil nationalregnskabs mængdeindeks (værdier i faste priser) fremover blive publiceret som kædeindeks, idet der dog fortsat vil være traditionelle fastprisværdier tilgængelige i Statistikbanken. De definatoriske ændringer vil blive ført tilbage til 1966.

Sort økonomi og illegal aktivitet Projektet om en opdatering af opgørelsen af den ikke-deklarerede økonomi (sorte økonomi) blev færdiggjort og implementeret i nationalregnskabet i 2004. BNI-indberetningen, jf. ovenfor, skal fra 2006 indeholde skøn over nærmere bestemte illegale aktiviteter. Arbejdet med at opstille et beregningssystem for disse aktiviteter blev påbegyndt i 2004 og vil fortsætte i 2005.

Kvartalsvise offentlige finanser Der er i 2004 blevet vedtaget en Parlaments- og Rådsforordning, som indebærer en udbygning af de kvartalsvise finansielle konti for offentlig forvaltning og service med oplysninger om modpartssektoren for de finansielle transaktioner og beholdninger. Efterfølgende er der

givet Danmark udsættelse til udgangen af 2005. Arbejdet vil for Danmarks vedkommende blive gennemført i løbet af 2005 med henblik på offentliggørelse ultimo 2005.

<i>Skattestatistik</i>	I 2005 offentliggøres en omfattende og detaljeret dokumentation af den generelle skattestatistik, som indgår i de nationalregnskabsmæssige opgørelser af de offentlige finanser på både kvartals- og årsbasis. Dokumentationen vil indeholde en gennemgang af systemets opbygning, definitoriske grundlag, kilder og beregningsmetoder.
<i>Ny COFOG</i>	I januar 2002 er der ved Kommissionsforordning vedtaget en ændring af klassifikationen af det offentliges udgifter efter formål (COFOG). Arbejdet med at indføre den nye klassifikation er påbegyndt i efteråret 2003, og den første udgave af det offentliges udgifter i henhold til den nye klassifikation offentliggøres i juni 2005.
<i>Institutionelle sektorer på kvartalsbasis</i>	Udviklingen af et system til produktion af kvartalsvise opgørelser af de institutionelle sektorer er blevet påbegyndt i 2004 med delvis EU-finansiering. Af budgethensyn vil udviklingen ikke blive fortsat i 2005. Første indberetning af kvartalsvise sektoropgørelser skal ifølge det forordningsforslag, der er under behandling i Parlamentet og Rådet, finde sted i 2006, men der åbnes mulighed for indtil tre års udsættelse af første indberetning. Danmarks Statistik påregner at opnå en sådan udsættelse.

Andre økonomiske statistikker

<i>Andre korttidsstatistikker</i>	Ud over de nationalregnskabsrelaterede statistikker spiller især udenrigshandelsstatistik, betalingsbalance og prisstatistik en væsentlig rolle i relation til EU's statistikbehov. Hertil kommer krav om beskæftigelsesoplysninger, der er sammenhængende med nationalregnskab. På disse områder findes der et meget omfattende sæt af EU-retsakter, forpligtende aftaler mv., der er under fortsat udbygning.
<i>Løn, beskæftigelse og arbejdstimer</i>	Indarbejdelse i nationalregnskabet af årlige serier fra det hovedreviderede arbejdstidsregnskab blev afsluttet i april 2004. Efterfølgende er en nærmere gennemgang af de detaljerede kvartalsvise serier blevet sat i værk. Dette arbejde forventes afsluttet i begyndelsen af 2005, og erhvervsfordelte serier i det kvartalsvise nationalregnskab for løn, beskæftigelse og arbejdstimer vil blive offentliggjort primo juli 2005.
<i>Ny Intrastat forordning</i>	Den 1. januar 2005 trådte en revideret Intrastat-forordning i kraft. Den oprindelige forordning har, med mindre tilføjelser, væ-

ret grundlaget for statistikken i 12 år. Under hensyntagen til statistik-
kens kvalitet har Danmarks Statistik i denne sammenhæng arbejdet
for nedbringelse af byrden for de virksomheder, der leverer oplysning-
erne til statistikken. Dette sker ved at hæve minimumsgrænserne for
de virksomhederne, der skal indberette. Herved er godt 800 virksom-
heder ud af ca. 10.000 blevet helt fritaget og godt 300 delvist fritaget
fra og med 1. januar 2005. Oplysningerne fra de pågældende virk-
somheder bliver erstattet af estimerede tal. I 2005 indebærer den nye
forordning yderligere nedbringelse af udgivelsestiden til 40 dage efter
månedens udgang samt etablering af et system til beregning af kvali-
tetsmål, der skal indberettes til Eurostat.

*Ny aftale med
ToldSkat* I 2004 indgik ToldSkat og Danmarks Statistik en aftale om den frem-
tidige udvikling af indberetningssystemerne til Intrastat. Den tekno-
logiske udvikling og behovet for forenkling ligger til grund for aftalen,
der går ud på at udfase alle indberetningsløsninger undtagen Virk.dk
og IDEP/CN8. Blanketindberetningerne forsøges nedbragt væsentligt,
inden Danmarks Statistik i henhold til aftalen skal overtage hele In-
trastat-opgaven. I 2005 vil der i samarbejde med ToldSkat blive gen-
nemført en betydelig indsats med at markedsføre Virk.dk og IDEP
med henblik på at få alle virksomheder over på disse løsninger. Paral-
lelt med dette arbejde vil der fortsat ske en videreudvikling af de to
løsninger.

Virk.dk Arbejdet med at etablere Intrastat på virk.dk går langsommere end
forventet. Når virk.dk er tilfredsstillende etableret, sættes et projekt i
gang, som går ud på at kommunikere med virksomhederne via inter-
nettet (e-post) i forbindelse med fejlretningen, en proces der i dag
foregår via brev. Dette initiativ vil både bidrage til en nedbringelse af
indberetningsbyrden og til en forbedret kvalitet af de første offentlig-
gørelser af udenrigshandelsstatistikken.

*Administrative
lettelser* Intrastat bidrager med $\frac{2}{3}$ af den samlede indberetningsbyrde til Dan-
marks Statistik, og mulighederne for at indføre lettelser er derfor
under permanent vurdering. Også i 2005 vil der blive anvendt res-
sourcer på at analysere og eventuelt implementere forskellige initiati-
ver, der vil gøre det lettere for virksomhederne at indberette til In-
trastat. Blandt andet kan nævnes web-service med hensyn til søgning
af varekoder.

*Handel med varer til
og fra reparation* I den nye Intrastat-forordning vil der, sammenlignet med tidligere,
ikke indgå krav om, at oplysninger om varer til og fra reparation skal
indgå i udenrigshandelsstatistikken med varer. De virksomheder, der
er pligtige til Intrastat, fritages derfor fra at indberette disse varebe-

vægelser fra og med 2005. I stedet indgår indberetning af selve reparationsindtægten eller -udgiften i indberetningen af udenrigshandel med tjenester, men for et væsentligt mindre antal virksomheder.

Nyt grundlag for betalingsbalancen

Danmarks Statistik og Nationalbanken besluttede i 2002 at omlægge formen for indsamling af betalingsbalanceoplysninger. Beslutningen indebar, at Nationalbankens betalingsstatistik nedlægges ved udgangen af 2004. Arbejdet med at etablere de nye systemer, som skal træde i stedet for betalingsstatistikken, blev påbegyndt i 2003. Hovedlinien er, at et udsnit af virksomheder, navnlig store, indberetter direkte til Danmarks Statistik og Nationalbanken. Danmarks Statistik indsamler oplysninger om betalingsbalancens løbende poster, ekskl. formueindkomster, mens Nationalbanken indsamler oplysninger om betalingsbalancens finansielle konto og om formueindkomst. Det indgår i systemerne, at internationale standarder, herunder kravene i den forordning, som blev vedtaget i 2004, opfyldes.

Nye oplysninger til betalingsbalancen

I Danmarks Statistik har arbejdet i første omgang været rettet mod tællingen af udenrigshandel med tjenester, som betegner en nydannelse i dansk statistik. Der er udarbejdet spørgeskemaer og vejledninger, og der er fastlagt stikprøvedesign og efterfølgende oprettet kontakt med de udtrukne virksomheder, som har påbegyndt indberetning af data fra juli måned og 3. kvartal 2004. Der er desuden afholdt en række orienteringsmøder mv. med virksomheder og brancheorganisationer.

I anden omgang er fokus skiftet mod at udarbejde it-systemer til såvel dataindsamling som kvalitetskontrol, og det hidtil anvendte system til opstilling af betalingsbalancen er blevet omlagt til nye kilder og beregningsmetoder. Disse omfatter bl.a. rejseundersøgelser (til dels i samarbejde med Danmarks Turistråd), indkomstregistre samt regnskaber for offentlig forvaltning og service.

Betalingsbalancen baseret på de nye kilder og metoder offentliggøres første gang medio marts 2005. Offentliggørelsen vil omfatte tal for januar måned 2005 og sammenlignelige tal tilbage til oktober måned 2004.

Forbrugerprisindeks

I 2005 vil der ske en fortsat tilpasning af det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) til eksisterende og nye EU-forordninger, der bl.a. omfatter fælles regler for kvalitetskorrektioner og stikprøvetagning.

<i>EU-prisundersøgelse</i>	En Parlaments- og Rådsforordning om opgørelse af købekraftpariteter ventes vedtaget i 2005. Forordningen vil indeholde øgede krav til dataindsamling og statistik kvalitet. Arbejdet hermed vil ske med delvis EU-finansiering. Som i 2004 vil Danmarks Statistik også fremover årligt offentliggøre hovedtal fra købekraftparitetsundersøgelsen.
<i>Prisindeks for eksport og for tjenester</i>	Forslaget til revideret Konjunkturforordning kræver, at der som noget nyt opgøres eksportprisindeks for varer og producentprisindeks for tjenester i serviceerhvervene. I denne forbindelse reduceres muligheden for at anvende enhedsværdiindeks fra udenrigshandelsstatistikken i stedet for egentlige eksportprisindeks. Det betyder, at landene i praksis forpligtes til at opgøre eksportprisindeks. Prisindeksene skal opgøres fra 2005 eller 2006, idet der dog er mulighed for visse overgangsordninger. Arbejdet med at forberede opgørelse af de nævnte indeks blev påbegyndt i 2004 og fortsættes i 2005. Der gennemføres med EU-finansiering et pilotprojekt om metodiske problemer i forbindelse med opgørelse af producentprisindeks for tjenester.
<i>Nyt statistiksystem for priser</i>	I 2005 tages et nyt statistiksystem til opgørelse af prisindeks i producent- og importleddet i brug. Det omfatter prisindeks for indenlandsk vareforsyning, import- og eksportprisindeks og prisindeks for tjenester. Systemet sikrer en sammenhængende og konsistent opgørelse af prisudviklingen i producent- og importled med hensyn til dækningen af varer og tjenester samt vægtgrundlag og aggregering efter henholdsvis branche- og vareklassifikation.
<i>Ændret statistik for energi- og vandforsyning</i>	Fra og med tællingsåret 2004 udbygges den statistiske dækning af den økonomiske aktivitet på energi- og vandforsyningsområdet. I 2005 skal der indhentes regnskabsoplysninger fra et udsnit af firmaerne i disse brancher til den regnskabsstatistik, der publiceres i første halvår 2006. Udbygningen må ses på baggrund af de senere års deregulering, liberalisering og internationalisering af forsyningssektoren, og er tillige nødvendig af hensyn til opfyldelsen af Strukturforordningen.

6.3 Nationale initiativer

<i>Udbygning af miljøregnskaber</i>	I 2005 arbejdes der på at udbygge det danske miljøregnskab med oplysninger om materialestrømme, spildevand samt regionale forhold.
-------------------------------------	--

<i>Produktivitet</i>	I 2005 videreføres og udbygges de nationalregnskabsbaserede produktivetsberegninger, som først blev offentliggjort i 2004. I første kvartal 2005 offentliggøres et vækstregnskab for perioden 1966 til 2003. Endvidere offentliggøres i 2005 datareviderede tal for arbejdsproduktiviteten fordelt på 130 erhverv.
<i>Forbruger- og nettoprisindeks</i>	Forbruger- og nettoprisindekset vil løbende blive opdateret med nye varer og tjenester. De forbedringer vedrørende kvalitetskorrektioner mv., der gennemføres for HICP, gennemføres også for forbruger- og nettoprisindekset.
<i>Kreditmarkedsstatistik</i>	I løbet af 2005 vil kreditmarkedsstatistikken i Statistikbanken blive udbygget med længere historiske tidsserier.
<i>ADAM</i>	I 2004 er udsendt en ny version af ADAM, som indeholder en mere sammenhængende bestemmelse af arbejdstid, arbejdsudbud, løn, skatter og sociale overførsler. Der er også indarbejdet et sammenhængende regnskab for befolkningens fordeling på socioøkonomiske grupper. I 2005 udsendes en modelversion, der er tilpasset det metode- og datareviderede nationalregnskab (jf. ovenfor). Denne modelversion vil have forenklede grupperinger af brancher og endelig anvendelse, og den vil være forberedt til brug af kædeindeks for de aggregerede størrelser i faste priser.